SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 4. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 Februari 1901. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 21:a Årg.

Dagmar Möller.

Närmast med anledning af fru Möllers tillkännagifna romansafton illustrera vi dagens nummer med den populära sångerskans porträtt. Ett annat skäl därtill har gifvits, i det hon nyligen inträdt bland lärarne i vårt musikkonservatorium, där invald i sept. förra året såsom biträdande lärare i sång samt i operaskolan efter fru Vendla Sörensen. Med sin företrädarinna delar hon den för operaskolan viktiga egenskapen att jämte sin högt utbildade sångtalang ha en längre verksamhet på scenen bakom sig. Man må beklaga att hon så snart öfvergaf operan, där hon vann rika lagrar. Nu är det endast från konsertestraden allmänheten får höra henne, mest i egenskap af romanssångerska, men såsom sådan hyllas hon också af publik och kritik såsom en artist af hög rang. Stor och voluminös är icke hennes röst, snarare till timbren späd och spröd, men denna röst eger en förträfflig utbildning och tjänar till uttryck för en ovanlig intelligens och smak. För åtta år sedan meddelade vi en bild af sångerskan såsom Jacinta i Hallströms opera »Granadas dotter», en rol som hon då nyss kreerat, och lämnade då äfven en biografisk teckning af hennes konstnärliga verksamhet. Ett tillägg till denna göra vi nu jämte en rekapitulering däraf.

Dagmar Möller, f. Bosse, är född d. 19 dec. 1866 i Kristiania. Hennes föräldrar flyttade 1879 till Stockholm, där den unga dottern Dagmar på grund af lofvande framsteg som pianist fick inträde vid musikkonservatoriet. Då hon våren 1887 utgick därifrån, eröfrade hon ensam medaljen för sång, ehuru hon till medtäflarinnor hade så framstående kamrater som fröknar Juel, Moritz, Petrini, Hallgren o. a. Efter att sedan ha uppträdt offentligt på ett par konserter härstädes och väckt stor uppmärksamhet för sin sympatiska röst och sångtalang, debuterade fröken Bosse d. 3 juni 1887 å k. operan såsom Rose Friquet i »Villars dragoner», väckande stort bifall med sin konstnärliga sång, sitt lifliga och behagliga spel. Samma år förlofvade sig fröken Bosse med musikern Adolf Sterky, samtidigt med henne elev vid musikakademien, och gifte sig med honom året därpå. Under spelåret 1888—89 uppträdde hon på k. operan såsom Anna i »Vermländingarne», Siebel i »Faust», Agathe i »Kungen har sagt det» och Papagena i »Trollflöjten».

Från okt. 1889 till nov. 1890 vistades sångerskan jämte sin man utrikes, mest i Paris, åtnjutande undervisning af den utmärkta sånglärarinnan fru Desiré Artôt, för hvilken hon instuderade ej mindre än fjorton större operapartier. Efter återkomsten till Sverige lät hon höra sig som Adèle i »Svarta dominon» (mars 1891) och uppträdde därpå å Kristiania teater spelåret 1891—92 öfver 30 gånger dels i denna rol dels som Siebel, Madelaine i »Postiljonen från Longjumeau», Betly i »Alphyddan» och Camilla i »Zampa». I nov. 1892 kreerade hon å Stockholmsoperan som gäst Jacintas parti i Hallströms opera »Granadas dotter», sedan hon förut under hösten där framträdt såsom drottning Maria i »Skrifvarkungen», Anna i »Hvita frun», Ellen i »Lakmé», och Mignon. Vid nytt gästspel i Kristiania under början af år 1893 sjöng hon där bl. a. Rose Friquets parti. Återkommen till Stockholm började hon i mars åter gästa operascenen i förr gifna

Dahllöf Foto. *Cederquist Auto.*

Dagmar Möller.

roler samt äfven som Jeannette i »Jeannettes bröllop», då hon väckte stort bifall genom sin koloratur i »näktergalsarian», hvari sången härmar flöjtens löpningar. Efter operaterminens slut begaf sig fru Sterky åter till Paris och studerade ytterligare ett par månader för m:me Artôt. Under spelåret 1893—94 var konstnärinnan engagerad vid vår kgl. opera. I oktober förstnämnda år kreerade hon då titelrolen i Tschaikowskys vackra opera »Jolantha» på ett sätt som väckte allmän förtjusning. Under detta spelår utförde hon för öfrigt Bastienne i Mozarts lilla opera »Bastien och Bastienne», Rose Friquet, Zerlina i »Fra Diavolo», Marie i »Regementets dotter», Eurydike i »Orfeus», Cherubin i »Figaros bröllop» och Madelaine i »Postiljonen». Det är sålunda under namnet Sterky den värderade sångerskan vunnit sina stora framgångar på scenen, samtidigt har hon äfven i konsertsalen, såväl här som utom Sverige och särskildt i Köpenhamn, varit mycket firad. Sedan hennes äktenskap med hr Sterky blifvit upplöst, ingick hon ett nytt för omkr. fem år sedan med den framstående arkitekten Möller härstädes och har under detta namn endast låtit höra sig på konserter. Från 1897 har fru Möller årligen gifvit förtjänstfulla »romansaftnar» med särskilda nationella program. Börjande i april sistnämnda år med en norsk romansafton, har hon därefter gifvit danska och svenska sådana samt förra hösten äfven en tysk. Den nu förestående 3:e norska romansafton är ägnad åt sånger af Sinding och Kjerulf. Lokalen har hittills varit Vetenskapsakademiens hörsal, som alltid brukar vara fullsatt vid hennes soaréer. Fru Möller är också mycket anlitad att biträda vid andras konserter; särskildt ha vi i minne hennes ypperliga framförande af Griegs sånger vid den berömde tonsättarens senaste konserter här å kgl. teatern.

Om framåtskridandet i musiken.

(Efter Aug. Reissmann.)

(Forts.)

Historien gifver, såsom redan antydts, den bästa förklaring häröfver. Den berättar oss hur människans småningom vaknande skaparande experimenterade med tonen; hur hon af den oändliga mängden bildbara toner använde dem som för särskilda ändamål kunde tjäna henne.

Under ständigt fortskridande utveckling uppstodo sålunda de förkristliga folkens olika tonsystem, särskildt med hänseende till i dem använda toner. Motsvarande växande kulturbehof, stegrades också den rent sinliga verkan af klangen genom förbättring af de tonalstrande organen, hvilka från det ursprungliga naturtillståndet utbildades till allt högre fullkomning.

Man kan antaga som säkert, att alla dessa sträfvanden till musikens fortskridande utveckling leddes af ett inre behof att af denna konst skapa en af de framgångsrikt verkande kulturmakterna, och likväl möta oss äfven nu försök af en och annan att genom godtyckliga antaganden och uppställningar fördärfva den naturligt inledda och vunna organisationen.

Knappt var ett system med stor möda uppstäldt och infördt, så uppstodo också ungdomliga nyhetssträfvare, hvilka sökte kullkasta det och förvilda den konstnärliga odlingen.

Af oskattbart värde blef därför kristendomens inflytande på musiken därigenom att kyrkan åtog sig dess vård och ställde det nya, af henne uppställda systemet under sitt direkta skydd. Därigenom erhöll musiken, först den rätta grund, från hvilken den sedan kunde i all sin härlighet utveckla sig. Med införande af *åttatonskalanssystem* såsom orubblig grundval för all sångpraxis blef möjlighet först gifven för en verklig melodiutveckling, och man kan beteckna den s. k. *gregorianska kyrkosångens* melodier som de första fulländade konstverken i sitt slag. De hafva såsom det fullständigt konstnärliga uttrycket för den renaste religiösa känsla ej allenast under ett årtusende nästan uteslutande bestämt gången af den utveckling vår konst genomgått, utan har förmått att hålla sig vid lif midt ibland alla de omvandlingar nationernas andliga lif genomgått.

Mera af inre nödvändighet än af yttre impuls följde sedan den *flerstämmiga utbildningen* af den gregorianska sången.

Så länge sången ännu i öfverensstämmelse med de äldre systemen hufvudsakligen höll sig i omfånget af en kvart eller kvint, kom stämmornas skiljaktiga omfång mindre i betraktande, ehuruväl *växelsången* hos judar och greker otvifvelaktigt framgått ur hänsyn till dessa förhållanden.

Ett afgörande steg tog melodiutvecklingen först då den togs om hand af kristendomen och därmed nödvändigheten inträdde att skilja de högre rösterna från de lägre. Det skedde helt naturligt efter arten af den gamla växelsången: de högre goss- och mansrösterna sjöngo före i oktav en melodi i för dem passande tonhöjd, och de lägre rösterna efter, likaledes i oktav, melodien i det tonläge, som motsvarade deras röstomfång. Den naturliga konsekvensen blef då att samtidigt införa körerna så, att den bestridda, men otvifvelaktigt öfvade *sången i kvintar och oktaver* uppstod.

Först småningom hunno de särskilda stämmorna till en, om ock endast instinktivt medveten, självständighet, ur hvilken sedan den nya sångpraxis utbildades: att beledsaga en gifven melodi med en eller flere självständiga stämmor, hvilka måste föras icke jämnlöpande med densamma i kvintar eller oktaver utan i andra intervall och i en rörelse så motsatt som möjligt. På denna väg utvecklade sig i ansenlig utbredning den *flerstämmiga* sången, och det är högst lärorikt och intressant att ge akt på huru de stora mästarne med genial blick togo fasta på det *gregorianska systemet* för att utrusta det med mångstämmighetens praktfullt verkande medel, under det de mindre betydande endast kände sig inskränkta däraf och öfverallt bröto emot detsamma, då de ej kunde behärska det. Men äfven då måste geniet låta bemästra sig af teorien, då ofta nog förmåga saknades att skilja mellan den af genial insikt härstammande djupare uppfattningen och det af okunnighet härledda orätta användandet af systemet.

Det största och väldigaste *fortskridande,* som man inom vår konst har att framhålla, har egentligen icke utgått från de stora mästarne utan det föranleddes af en folkanda, som visade sig mäktig af genial skaparkraft.

I *folkmelodien* gjorde sig åter tonernas bildande makt gällande och detta i långt högre grad än i den gamla *gregorianska* hymnen. *Melodien* skulle ej blott gifva en intagande prydnad åt folkvisan utan skulle genom efterbildning af det strofiska versmåttet erhålla en konstnärlig form, i hvilken innehållet vunnit en fattbar gestalt. Men endast *en* tonart från det gamla systemet, den så kallade *joniska,* den från C konstruerade, medgaf en sådan form i tillräckligt omfång, den blef sålunda härskande i folksången och slutligen äfven i all musikpraxis. Denna undanträngde småningom det gamla kyrksystemet och gjorde C-dur-skalan till basis för det nya — moderna — tonsystemet, i det de andra durskalorna konstruerades efter denna *normalskala.*

(Forts.)

Giuseppe Verdi †

Några minnesord.

Palermo 1 Febr. 1901.

Kort efter det att med drottning Victoria en af jordens förnämsta suveräner gått ur tiden, har jemväl Italien, om ej fått kungsorg, så likväl gjort en nationalförlust, hvilken kännes i ändå vidare kretsar och sträcker sig ännu längre än den engelska monarks välde, där liksom i Carl V:s rike »solen aldrig gick ned». I själfva

verket torde ingen italienare i våra dagar åtnjutit större popularitet bland sina landsmän än den vördnadsvärde gamle, hvilken nyligen skattat åt förgängelsen, på samma gång som enstämmiga utlåtanden från alla delar af den civiliserade världen[1] intyga, att det ej existerar en vrå däraf, hvarest musikens gudomliga konst uppskattas och älskas, utan att jemväl namnet *Giuseppe Verdi* där är kärt och dyrbart. Visserligen plägar ju vara fallet, att »ingen är profet i sitt eget fädernesland», men det är rent af gripande att bevittna, huru älskadt och äradt detta namn är, särskildt därstädes alltifrån konungaborgen ända ned till fattigmans koja. Med en hänförelse, hvaraf endast Söderns barn äro mäktiga, och som väl förefaller oss, kalla nordbor, något öfverdrifven, genljuder från när och fjärran hans lof och den bittra saknaden af »il Grande», den siste af musikens heroer i det nittonde seklet.

Förklaringsgrunden ligger däri, att ingen så som »svanen från Busseto»[2] vetat att gifva ett fulltonigt uttryck åt i främsta rummet sitt eget folks känslor och sträfvanden. Härutinnan leddes han af en inspiration, hvilken satte honom i stånd att komponera ens utan den ringaste ändring i manuskriptet, vare sig i sina första eller i sina senaste, vid uppnådda 80 år frambragta verk, och på en otroligt kort tid, såsom för »*Trovatore*» en månad och »*Traviata*» allenast något öfver ett par veckor. Med sina härliga melodier, hvilka nästan till öfvermått uppfylla flertalet af hans operor, har han gifvit nytt lif och form åt den tyska klassicitetens och den franska nyromantikens skapelser, i »*Don Carlos*» åt Schillers liknämnda skådespel, i »*Simon Boccanegra*» och »*Luisa Miller*» åt densammes »Fieschi» och »Kabale und Liebe», i »*Rigoletto*» åt Victor Hugos »Le roi s'amuse» samt i »*Traviata*» åt Dumas' »La dame aux camélias». Efter att i »*Aida*» hafva frammanat bilder från det forntida Egypten, i fråga om glödande orientalisk lidelse och färgprakt vida öfverträffande Meyerbeer i »Afrikanskan» och Rossini i »Semiramis», tycktes den nära 60-årige mästaren vilja hvila ut på sina lagrar, enär han alltsedan denna sin måhända största triumf[3] på hela sexton år ej frambragte något nytt med undantag af den sköna Requiems-messan till en annan italiensk storman, den af honom synnerligen beundrade Alessandro Manzonis minne. Men i stället samlade han sina krafter till tvenne sista stora segrar, under det han särskildt med hänsyn till orkesterbehandlingen inhämtade lärdomar af de nya teorier för musikdramat, som proklamerats af Richard Wagner, hvars stjärna just strålade i sin fulla glans på musikens himmel, och återfann i beröringen med ett annat jättesnille, William Shakspere, en ny lefnadsvår vid en ålder, då ett par så mönstergilla verk på den lyriska tragediens och komediens område som »*Otello*» och »*Falstaff*» ej annat än kunde slå hans samtid med häpnad och beundran.

Hvad som mer än något annat torde gjort Verdi så populär i detta ords bästa bemärkelse, var hans innerliga fosterlands- och frihetskärlek, hvilken, eldande hans landsmän till nya strider i deras kamp mot in- och utländskt förtryck, klingar oss till mötes redan i de fångna hebreernas kör »O mia patria bella e perduta» i »*Nabucco*» och går igen i snart sagdt alla hans operor under hans första, om vi så få kalla densamma, spontaneitetsperiod, såsom uti »*I Lombardi alla prima Crociata*», »*Ernani*», »*Macbeth*», »*Rigoletto*» och »*Trovatore*», samt genljuder ännu i »*Aida*» vid den tidpunkt, då Italiens pånyttfödelse redan var ett fullbordadt faktum. Hans namn blef därföre rent af en patriotismens symbol, och bokstäfverna V. V. E. R. D. I., hvilka före 1859 ofta stodo att läsa på murarne i Milano och andra italienska städer, utgjorde ej allenast initialerna till »Viva Vittorio Emanuele Re d'Italia» utan inneburo äfven en hyllning åt den folkkäre maestron. Med rätta uttryckte sig ock en framstående professor vid universitetet i Napoli sålunda, när han i sina musikhistoriska föreläsningar kom till Verdi: »ora vi parlerò del Garibaldi della musica!» Då härtill hos denne konstens sannskyldige öfverstepräst kom en karaktärens upphöjdhet och ädelhet, i förening med en enkelhet och anspråkslöshet, som utmärker just det verkliga snillet och står i en den mest slående kontrast till den själfmedvetenhet, för att ej säga inbilskhet, hvilken ligger i den auto-dedikation, hvarmed en af hans epigoner, Mascagni, stämplat sitt senaste opus »Le Maschere»,[1] kan man ej undra på att höra en dylik klagan uppstämmas, som att »den sista strålen af vår äras sol gått ned». För att ytterligare citera en illuster italiensk skriftställare, så tillkommer stora män ära i lifvet, goda människor ära i evigheten. Åt Verdis skugga må, om åt någon, den ena ej mindre än den andra äran tillerkännas.

Anteros.

[1] Äfven af så högt stående personligheter som den ofvan nämnda drottningen, Ludwig II af Bayern, Napoléon III och en af de senaste ryska kejsarne, hvilken vid premièren af Verdis »*La forza del destino*» år 1862 i Petersburg lär hafva yttrat: »han är mäktigare än jag!»

[2] Ett hedersepitet, som tillfallit Verdi efter mönster af benämningen på Rossini: »svanen från Pesaro».

[3] Såsom prof på den entusiasm, hvarmed förevarande opera, hvilken skrifvits på beställning af egyptiska khediven Ismail, och till hvars libretto utkastet gjorts af den lärde egyptologen Mariette-Bey, mottogs, må anföras, att Verdi efter dess första uppförande i Italien å S. Carlo i Napoli — den egentliga premièren hade kort förut ägt rum i Kairo — vid sitt utträde ur teatern af en människomassa, uppgående till omkring 10,000 personer, blef föremål för de mest utomordentliga ovationer, som kulminerade i att man spände hästarne från hans vagn och formligen slogs om hedern att få remplacera desamma.

[1] »A me stesso in segno di grande stima e di immutabile affetto» (till mig själf som tecken af högaktning och oföränderlig tillgifvenhet). — Se för öfrigt vår senaste korrespondens i näst föreg. nummer af denna tidning.

Musikpress och litteratur.

På M. Th. Sjögrens förlag, Lund, har utkommit

för piano 2 händer:

Wejdling, Henning R.: *Hardangervalsen.* Ny societetsdans. Musiken tillägn. balettmästaren Oscar Edlund. Pr. 75 öre.

Kittel, Josef: *Godt nytt år.* Salonmazurka. Arrangement af Henning R. Wejdling. Pr. 75 öre.

Musikaliska konstföreningen har utsändt

i klaverutdrag med text:

Bäck, Knut: *Tomten,* dikt af V. Rydberg, för baryton och orkester, op. 5.

På C. W. K. Gleerups förlag, har utkommit:

Mässbok, angifvande högmässo-gudstjänstens ritual och innehållande de enklaste alternativen ur »Musiken till Svenska Mässan» (i anslutning till Kyrkosångens Vänners minimiförslag), med liturgiskt-musikaliska anvisningar utgifven af Josef Lind, lektor vid Västerås högre allm. läroverk, f. d. vik. organist vid Lunds domkyrka.

Expeditionen af tidskriften »Ljus» har utsändt:

Svensk Sång. N:o 2, innehållande för piano två händer: Kinesiskt musikstycke (solo för skalmeja), Amerikansk nationalhymn (Starsprangled banner), Japansk nationalhymn, Aulin-Albumblad (forts.), J. H. Roman: Allegro; för fyra händer: Edv. Brendler: Adagio; för en röst med piano: L. Norman: »På berget», Franz Berwald: Vaggvisa; Ad. Lindgren: Ur svenska musikens häfder; — N:o 3 för piano; två händer: A. Rubinstein: Toreador och Andalusier, Nic. Selnecker: Choral från år 1587; för fyra händer: E. Brendler: Adagio (forts.); Från Stockholms opera: Första scenen ur Glucks »Orfeus», för en röst med piano: J. A. Josephson: Sång under hungersnöden 1869, Pehr Frigel: Världsföraktaren; — N:o 4. för piano, två händer: Arabisk melodi, Joh. Agrell: Sonat (första satsen); för en röst med piano: Frigel: Världsföraktaren (slut), Emil Sjögren: Skapelsens mystär. Ur svenska musikens häfder (forts.). Hvarje häfte à 15 öre.

N:o 5: För piano 2 händer: Beethoven: York's Marsch; Mozart: Lefve Bacchus (ur »Enleveringen»); Agrell: Sonat (forts.); Mozart: Duo ur »Don Juan»; sång: E. G. Geijer: »I en ung flickas album». — N:o 6. För piano: Åhlström, O.: Menuett (N:o 1); Méhul: ur »Josef i Egypten» (Romanser); sång: Geijer: »I en ung flickas album» (slut); Ivar Wideen: »Där hjortronen blomma»; A. Sullivan: Sång ur »Mikadon».

Dansmusiken af Wejdling har flerstädes, enligt visade intyg, spelats med

mycket bifall. Hardangervalsen är, som namnet visar, en norsk nationaldans, på hvars utförande musikhäftet lämnar en beskrifning af balettmästaren vid Göteborgs Dansinstitut och balettskola, hr. O. Edlund, hvilken använder hr Wejdlings musik till valsen vid sina dansskolor.

I Knut Bäcks barytonsång är Viktor Rydbergs vackra dikt i det närmaste genomkomponerad. Endast två af de elfva (8-strofiga) versarne äro uteslutna. Tonsättningen är talangfull, och det vore utan tvifvel af intresse om sången i den ursprungliga sättningen med orkesterackompagnement kunde få höras på någon af symfonikonserterna härstädes.

Den ofvannämnda Mässbokens företal upplyser, att den ej afser att undantränga den skatt af kyrklig musik, som gifvits den svenska kyrkan i den år 1897 utkomna Musiken till Svenska Mässan, hvaraf Mässboken är ett utdrag, utan endast att vara en hjälpreda för organisten på sådana orter, där resurserna äro små och man sålunda är hänvisad till de enklaste melodierna och ringa liturgisk variation. Bokens innehåll är följande: Högmässogudstjänsten. A. Under hela kyrkoåret, utom Fastlagstiden och 1:a Böndagen. B. Under Fastlagstiden och på 1:a Böndagen. Nattvardsritual. Litanian. Bihang: Helig (Sanctus). Alternativ, föreslaget af Kyrkosångens vänners Centralkomité för Fastlagstiden och 1:a Böndagen. Något pris på boken (42 sidd.) är ej utsatt.

»Ur svenska Musikens häfder», som medföljer Svensk Sång, har i andra arket följande illustrationer: Kungliga teatern i Stockholm, miniatyrporträtt af A. Hallén, I. Hallström, W. Stenhammar, L. Norman, Franz Berwald och H. Alfvén samt något större porträtt af Aug. Söderman och Jenny Lind.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft. Jahrg. II. Heft. 5. Febr. 1901. Inhalt: Julien Tiersot (Paris): L'auteur du chant de »la Marseillaise»; O. G. Sonneck (New-York): Italienisch oder Muttersprache; E. L. Chavarri (Madrid): Le mouvement musical en Espagne; Friedr. Spiro (Rom): Aus dem römischen Musikleben; M. Chassang (Paris): Les concerts à Paris; Aufführungen ältere Musikwerke, etc. (se Sv. M. T. N:o 1).

På J. Schubert & C:os (Felix Siegel) förlag, Leipzig, har utkommit:

Führer durch den Violin-Unterricht. Zweiter Band. Ein kritisches, progressiv geordnetes Verzeichnis von instructiven, sowie von Solo- und Ensemble-Werken für Violine, welche vom Jahre 1885 bis zum Jahre 1900 erschienen sind. Nebst einem kurzgefassten Repertorium der gleichzeitig erschienenen Bratschen-Litteratur und einem bibliografischen Anhange, von Albert Trottmann, k. bayr. Professor der Musik.

I den ofvannämnda uppsatsen om Marseillaisen söker förf. visa, att melodien till sången verkligen är af Rouget de Lisle (så skall namnet stafvas). Man har nämligen påstått att melodien skulle vara tagen från ett oratorium »Esther» af en kapellmästare J. B. L. Grison (f. 1746— † 1815, »obscur») Mr. Tiersot anser däremot troligt, att denne Grison intog den populära revolutionssången i början af sitt oratorium för att bereda detta större framgång.

Tottmanns »Führer» är af dr Langhans, violinist och musikhistoriker (Berlin) rekommenderad åt alla violinister, altviolister, musiklärare, preparandskolor och seminarier. Boken (440 sid.) innehåller: 1 Instruktiva verk (Skalor, Etyder med eller utan ackompagnement), 2 Solomusik (med 25 underafdelningar), 3 Ensemblemusik a) med piano, b) för stråkinstrument, 4 Bihang: a) kortfattadt repetitorium af altviolin-litteraturen efter samma indelning, b) kort bibliografiskt bihang om violin-undervisningsmetoder, — om violinens historia, byggnad och behandling o. s. v. Pris å boken är ej utsatt.

Axel Rundberg.

Den 5 febr. afled härstädes plötsligen regissören vid Vasa-teatern Axel Rundberg.

Ernst Axel Rundberg var född i Stockholm den 3 januari 1855. Efter att 1874—79 ha varit elev vid härv. konservatorium, där han tog organistexamen, ingick han som elev vid de k. teatrarne. År 1878 debuterade han som Fenton i »Muntra fruarna», erhöll samma år aktörsengagement men öfvergick året därpå till Nya teatern. År 1881—82 idkade han sångstudier i Paris för professorerna St. Yves Bax och Bussine. Vid hemkomsten återengagerades R. vid k. operan, där han äfven blef sånglärare vid elevskolan.

Axel Rundberg.

År 1894 blef han operans förste regissör, i hvilken befattning han med stor energi verkade till 1897, då han afgick på grund af skarpa, mot honom personligen riktade tidningsartiklar och missnöje med honom hos en del af operapersonalen.

Bland hans roller vid operan må utom Fenton nämnas Laertes i »Mignon», Tybalt i »Romeo och Julia», Figaro i »Barberaren», Bazil i »Figaros bröllop», Johan i »Blenda», Jonas i »Profeten», Danilowitz i »Nordens stjärna», Lorenzo i »Fra Diavolo», Damian i »Trumpetaren från Säkkingen», Stauff i »Diamantkorset», Riddar Tuve i »Den Bergtagna», Don José och Smugglarhöfdingen i »Carmen», Rudolf i »Vilhelm Tell», Monostatos i »Trollflöjten», Don Gaspar i »Leonora», Don Alvar i »Afrikanskan», Lopez i »Jessonda», Borsa i »Rigoletto», D:r Cajus i »Muntra fruarna», Dickson i »Hvita frun», Barbarino i »Stradella», Miguel i »Granadas dotter», Josef i »Bybarberaren», Cassio i »Otello», en af hans bästa roller, m. fl. Hr Rundberg har äfven uppträdt som Figaro i »Barberaren» vid sidan af fru Arnoldson som gäst 1891. Partiet inöfvades af honom i all hast, till följd af sjukdomsfall, och han sjöng därtill seccorecitativen på italienska med fru Arnoldson. Hr R. var en djupt musikalisk natur, hvarför han också var en god ackompagnatör och som sådan deltagit i flere turnéer, särskildt med Arv. Ödmann och Salomon Smith. Under flere år anställde hr R. konserter med mycket omväxlande innehåll och många nyheter på programmet. Som sångare ägde hans tenor en viss skärpa, hvarigenom den mest lämpade sig för komiska partier, hvilka också bäst öfverensstämde med hans dramatiska förmåga.

Efter sin afgång från operan bosatte sig Rundberg i Wien och verkade där ett par år som sånglärare men återvände hit ånyo och var sedan hösten 1899 anställd som förste regissör vid Vasateatern. Jämte sin verksamhet vid teatern har han meddelat en rätt omfattande enskild sångundervisning. Han var två gånger gift, första gången med skådespelerskan Helga Adamsen (numera fru Hoving), andra gången med operasångerskan Adèle Almati (1895).

Om hr Rundbergs slut har man fått den upplysningen, att han, efter att ha tillbragt eftermiddagen med sina syskon, hos hvilka han bodde vid Skepparegatan, på aftonen, som det syntes, fullt frisk begaf sig till

dramatiska teatern och sedan superade på en ölstuga, där sammanträffande med bl. a. operasångaren Anthes. På hemvägen hade han, säkerligen i följd af påkommet illamående, vikit in på gården till ett hus vid Sibyllegatan, i hvars källartrappa han anträffades död. Kväfning genom något föremål som fastnat i luftstrupen lär ha varit dödsorsaken.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Teatern. Febr. 1. AUBER: *Den stumma från Portici* (Masaniello: hr Anthes, gäst; Fenella: frk Strandin; Elvira: fru Östberg; Alfonso, Pietro, Borella, Lorenzo, Silva: hrr Nyblom, Sellergren, Söderman, Malmsjö, Mandahl). — 2. *4:de Symfonikonserten*, 1 A. F. Lindblad: Symfoni D dur (manuskript); 2. Ruben Liljefors: Konsert för piano (komponisten) och ork.; 3 R. Wagner: »Klingsors Zaubergarten und die Blumenmädchen» ur »Parsifal»; 4 Joh. Svendsen: Symfoni n:o 2, B dur, op. 15. — WAGNER: *Tannhäuser* (Tannhäuser: hr Anthes, gäst; Wolfram: hr Forsell). — 4 GUONOD: *Faust.* — 5. WAGNER: *Lohengrin* (Lohengrin: hr Anthes; Elsa: fru Strömberg; Telramund, härroparen: hrr Söderman, Lejdström). — 6. MOZART: *Don Juan.* — 7. BIZET: *Carmen* (Don José: hr Anthes, gäst). — 8. NICOLAI: *Muntra fruarna i Windsor* (Fru Ström, Fru Page, Anna Page: fruar Östberg. Jungstedt, frk Karlsohn; Falstaff, Ström, Page, Fenton, Spinker, Cajus: hrr Elmblad, Söderman, Sellergren, Strandberg, Henrikson, Grafström). — 10. THOMAS: *Mignon* (Mignon: frk Svärdström, fortf. deb.). — 11. E. HUMPERDINCK: *Hans och Greta* (Hans, Greta, Gertrud, Pepparkakshäxan: fruar Jungstedt, Hellström, frkn Hulting, Edström; Sandman, Daggman: frkn Karlsohn, Fernqvist; Peter: herr Lundqvist); MASCAGNI: *På Sicilien* (Santuzza: fru Lindberg; Torrido: hr Nyblom). — 12. Nordiska spelens föreställning (Tablåer, gymnastik, dans, körsång etc.). — 13. ROSSINI: *Barberaren i Sevilla* (Rosina, Marcellina: fru Hellström, frk Edström; Grefve Almaviva, Figaro, Bartholo, Bazil, Fiorillo, en officer, en notarie: hrr Strandberg, Forsell, Elmblad, Vallgren, Grafström, Mandahl, Henrikson). — 14. MOZART: *Figaros bröllop.*

Vasa-teatern. Februari 1—14. SULLIVAN: *Mikadon* (Nankipuh: hr Adami).

Svenska teatern. Febr. 1—14. *Folkungasagan.* 3, 10. WEBER: *Preciosa.*

Olympia-teatern. Febr. 1—6. ZUMPE: *Farinelli* (Farinelli: frk Bidenkap) 9,10. GUSTAVE KERKER: *Newyorks ros* (»The belle of New-York»), operett i 3 akter.

Vetenskapsakademien. Febr. 4. *Konsert* af GEORG SCHNEEVOIGT och fru SIGRID SUNDGREN-SCHNEEVOIGT.

Musikaliska akademien. Febr. 5, 7. *Konserter* af CHARLES GREGOROWITSCH och pian. EDV. FAZER.

Det gästspel hr Anthes började d. 22 jan. afslöts d. 7 d:s med hans uppträdande som Don José i »Carmen», då den fulltaliga publiken med lifligt bifall hyllade den ärade gästen, som efter operans slut erhöll tre större lagerkransar. Den indisposition, hvaraf sångaren ännu led vid sin hitkomst fortfor dock till en del under hans härvaro, hvilket i synnerhet märktes i »Den stumma», specielt i det svaga utförandet af slummerarian, som ock torde ha legat mindre väl för hans röst. I »Lohengrin» återgaf fru Nordin-Strömberg d. 5 d:s med framgång Elsas rol och hr Lejdströms röst gaf god klang åt häroldens parti. Vid 4:e symfonikonserten d. 2 febr. hundraårsdagen af A. F. Lindblads födelse, hedrades hans minne med att hans byst (densamma som vid förmiddagens minnesfest prydde foyern) omgifven af palmer var uppställd i scenens fond och därmed att hans symfoni i D-dur (manuskript) utgjorde konsertens första nummer. Symfonien, om än icke ett mera framstående verk, är af god faktur och hållen i ädel klassisk stil med anslutning till Mozart och äfven Mendelssohn. Börjande med ett maestoso och allegro efterföljes detta af ett vackert andante, hvarpå följer ett scherzo i menuettstil och som final ett lifligt allegro. Programmets andra nummer var en pianokonsert af hr Ruben Liljefors (elev af Leipzig-konservatoriet) som själf utförde principalstämman. Kompositionen, i nyare stil med ett drag af folkton särdeles i början, är ett talangfullt arbete och rätt underhållande om ock ej fritt från nutidsbegäret att göra effekt med tvära harmonibrytningar. Konsertens tre satser bestodo af Andante, Andante sostenuto och Allegro. Tonsättaren visade sig som god pianist, ehuru man kunde anmärka att anslaget i sista satsen icke egde tillräcklig styrka. Konsertens tredje nummer, trollträdgården ur »Parsifal», förfelar ej att göra effekt äfven lösryckt från vokal framställning och scenisk bakgrund. Ett värdigt slutnummer utgjorde Svendsens friskt inspirerade, i alla delar fängslande B-durs-symfoni. Hr Henneberg var dirigent för aftonen och förtjenade väl, liksom hofkapellet, det lifliga bifallet från den fylda salongen.

I sagospelet »Hans och Greta» hade titelrolerna nya innehafvare i fru Jungstedt och Hellström, båda ypperliga i sång som spel, mest kanske den sistnämnda. Hexans svåra omelodiska parti återgafs med god röstklang, äfven för första gången, af fröken Edström. Hr. Lundqvists godmodiga, dansande Peter var roande som förr, frök. Hultings Greta litet för orolig i sitt spel. »Barberaren i Sevilla», Rossinis glada buffaopera, har nu åter upptagits; första gången på den nya scenen. Operan gafs senast 1897 med signor d'Andrade som Figaro, fröken Petrini som Rosina och hr Brag som Bartholo. Rosina återgafs nu för första gången af fru Hellström, som med sin behagliga skalkaktighet, sin klara stämma och lyckade koloratur väckte lifligt bifall. Herr Strandberg fick som vanligt föreställa grefve Almaviva och gjorde nog sitt bästa därtill. Hans vackra och koloraturmäktiga röst är dock väl svag, och hans mimik stel som vanligt. Skulle ej t. ex. hr Nyblom vara en bättre representant för den grefliga älskaren? Herr Forsell sjöng Figaro, hans första debutrol, och herr Elmblad Bartholo, båda på ett roande sätt. Herr Vallgren var en god Bazil. Framställningen i sin helhet saknade dock den rätta, lifliga, konsekventa buffastil, hvarmed operan förr gifvits.

Af operett-teatrarna håller Vasateatern fortfarande »Mikadon» i farten. På Olympiateatern har d. 10 d:s Selanderska sällskapet afslutat sina mindre framstående föreställningar med en amerikansk operett, »Newyorks ros», som lär ha varit rätt underhaltig och endast hann gifvas ett par gånger. Fröken Bidenkap har varit teaterns egentliga dragningskraft. På Svenska teatern går »Preciosa» igen som söndagsmatiné. Trots Webers vackra musik förefaller den romantiska pjesen alltför antikverad.

Herr och fru Schneevoigts enda konsert var fåtaligt besökt. Vi ha förut nämnt hur högt hr Schneevoigts talang som violoncellist är uppskattad i Tyskland, och han visade sig också på denna konsert som en artist af hög rang. Fru Sundgrén-Schneevoigt har godt anseende som pianist i hemlandet och hennes spel besitter alla nyanser af mjukhet och styrka samt mycket utbildad teknik och äfven smak. Konserten inleddes med en sällan hörd sonat för violoncell och piano af Beethoven. Hr Schneevoigt spelade vidare sonat af Boccherini (n:6 A-dur), Adagio af Locatelli, Allemande af Corelli och visade sin stora virtuositet i rococo-variationer af Tschaikowsky samt Tarantella, af Liszt. Fru S. spelade solo Etude op. 44 n:o 7 (Ciss-moll) och Fantasi op. 49 (F-moll) af Chopin samt tre mindre betydande stycken, Impromptu, Romans och Caprice af Sibelius. Publikens bifall jemte flera inropningar af konsertgifvarne vittnade om det goda intrycket af deras prestationer — Hr Gregorowitsch hade ej heller särdeles talrika åhörare på sina konserter, men så mycket större visade sig dessas förtjusning öfver hans fina konstnärliga spel. Mästerlig teknik, ren och insmickrande ton utmärker ock denne konstnär, som äfven till sin personlighet gör behagligt intryck. Af större nummer spelade hr G. Vieuxtemps' vackra A-moll-konsert, Tartinis bekanta Sonat med »trille du diable» och A-dur-sonat af Händel, dessutom Air och Preludium af Bach, stycken af ryska komponister, och bland bravurnummer Schuberts »Biet», stycken af Saraste — bl. a. »Le chant du rossignol», spelad med glänsande virtuositet — Chopin-Wilhelmj etc. Hr Fazer skötte ackompagnementet rätt tillfredsställande men gjorde ingen lycka som solopianist.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Under inöfning är Verdis »Rigoletto» jämte »Abu Hassan» och »Renguldet», Wagners musikdrama, som dock ej torde bli färdigt till uppförande detta spelår.

A. F. Lindblads minne, firades den 2 febr., 100-årsdagen af hans födelse, med en vacker musikfest i K. teaterns stora foyer, till hvilken af teaterchefen inbjudits jämte Lindblads anhöriga våra mest bemärkta kompositörer härstädes, konservatorielärare, utöfvande musici, representanter för litteraturen, konsten och pressen m. fl. Festen började kl. 3 middagen. Vid salens ena ända stod på en estrad Lindblads bild, en gipsimitation, mästerligt målad af artisten Jungstedt och omgifven af bladväxter. Framför bilden var nedlagd en krans med band i de svenska färgerna. Programmet, endast upptagande kompositioner af Lindblad, började med en stråkkvartett i B dur, utförd af Aulinkvartetten. Därpå följde en intressant minnesruna af prof. C. R. Nyblom. Vidare utfördes solosånger: »Aftonen» och »En vårdag» af fru Hellström, »Der Asra», »Ja, du bist elend» samt »Höstkvällen» af hr Forsell, »Tidigt om morgonen», »Om natten» och »Hon skrifver» af fröken Svärdström, som tillsammans med fru Hellström sjöng en duo ur »Frondörerna». Till sist sjöng en kör af förnämligast operaartister ur körverket »Om vinterkäll» följande saker: »Öfver skogen, öfver sjön», »Det rinner strömmar många», hvari herr Åke Vallgren sjöng solot, samt »Fast isen täckt floder och sjöar». Kören anfördes af förste hofkapellmästaren Nordqvist. Pianoackompagnementet till sångerna sköttes af kapellm. Wilhelm Stenhammar.

Såsom man ser hade de bästa krafter anlitats för att göra festen så värdig som möjligt. Prins Carl hedrade densamma men sin närvaro. De utmärkta prestationerna framkallade rikt bifall.

En Lindbladsafton firades äfven i K. F. U. M:s hörsal, där d:r Karl Valentin skildrade tonsättarens lif och verksamhet samt betydelse för Sveriges musiklif. Därefter föredrogos Lindbladssånger af fröken Agnes Olsson (»Sotargossen» m. m.) och herr Åke Vallgren (»Skjutsgossen» etc.).

Operachefen Burén och förste hofkapellmästaren Nordqvist ha rest till Tyskland i afsikt, som det säges, att se sig om efter en tenorsångare för K. teatern, om en sådan skulle behöfvas. Herr Ödmann lär emellertid nu vara återställd efter vistelsen på Voxenkollen, och en där ådragen fotvrickning vid en skidtur efter häst lär ej vara af större betydenhet, än att den populäre sångaren snart lär kunna inträda i tjänstgöring. För teaterns ihållande gamla repertoar tyckes som om, åtminstone för denna speltermin, de sju à åtta tenorer teatern eger vore tillräckliga till och med för Wagneroperorna.

Aulinska kvartettens 4:de kammarmusiksoaré eger rum den 21 febr. i Vetenskapsakademiens hörsal.

Pianisten Teresita Careño, dotter af den berömda pianovirtuosen Teresa Careño, kommer att gifva konsert härstädes i slutet af innevarande månad.

Henry Bramsen, den här förut sedan hans konserterande här 1895 fördelaktigt kände, unge danske violoncellisten, skall i dessa dagar hitkomma för att sedermera under director Ivar Hedenblads ledning börja en serie af 20 konserter i Sverige under loppet af februari och början af mars. Han slutar med att den 9 mars uppträda här å k. teaterns symfonikonsert, och sedan ger en egen konsert tillsammans med sin syster, violinisten fröken Karen Bramsen. Därefter går turnéen öfver Trondhjem, Bergen och Stavanger till Kristiania.

Violinisten Sigrid Lindberg har af musikföreningen »Société musicale» i Warschau engagerats till en af föreningen den 20 februari anordnad konsert.

Fru Ellen Gulbranson skall i midten af mars månad uppträda i Glucks »Armida» å Berlins k. opera.

Till minne af Guiseppe Verdi gaf Orchestra italiana i Blanchs kafé d. 8 febr. en konsert som, utom Chopins sorgmarsch som inledningsnummer, samt »Preludio, Omaggio a Verdi» af orkesterns anförare Giovanni Tronchi, endast upptog stycken ur Verdis operor »Aida», »Rigoletto», »Traviata», »Trovatore», »Ernani», »Giovanna d'Arco», »Vespri Siciliani» och »Forza del Destino».

Ignaz Paderewski, den vidtberömde pianovirtuosen, börjar under de närmaste dagarna en stor turné, som startar i Spanien, hvarifrån den vidare utsträckes och i mars inträffar i Köpenhamn, där den ryktbare konstnären skall medverka vid en orkesterkonsert. Man har förhoppning att han sedan äfven låter för första gången höra sig i den svenska hufvudstaden.

Kyrkomusikaliska undervisningskurser vid universiteten. Föreningen »Kyrkosångens vänner» har i enlighet med ett vid dess senaste årsmöte fattadt beslut genom sin centralkommitté med biskop Ullman som ordförande till ecklesiastikministern inlämnat ett förslag till ordnande af den kyrkomusikaliska undervisningen vid universiteten för höjande af vår kyrkliga musik och sång.

Titel och innehåll i Armins å den sista sidan annonserade bok är i öfversättning följande.

Lärogrunderna för den automatiska röstbildningen af G. Armin, lärare för sångare, skådespelare och talare. Inledning. Afd. 1 Den automatiska röstbildningens lärogrunder Afd. 2 Fullständigande och förklaring af dessa lärogrunder: »*Stocknings-principen*» (»Stauprincip»), Register, Vokalformerna, Konsonantrörelsernas kraft, Rörbas (Strohbass), Ornamentik, Dynamik, *Röst-kriser* och- *botemedel.* Röstålder och Studietid. Afd. 3 Aforismer om sång och sångundervisning, Föredrag, Historia, Vetenskap, Evolution och Natur, Studium, Dialekter, Definitioner. Afd. 4. Vokalformernas »*utbildning*». En studie öfver den automatiska röst-bildningens praktiska pedagogik.

Göteborg. Å Stora teatern har Lindens operettsällskap fortfarande spelat och under denna månad uppfört »Sköna Helena», »Lilla helgonet», »Geishan», »Pariserlif» och »Läderlappen» men sedan efterträdts af L:s operasällskap, som började sejouren d. 10 febr. med »Regementets dotter», hvari Marie återgafs af fröken Keyser. Därefter gafs »Mignon» med frökn. Keyser och Pera, hrr Lindblad, Arveschoug och Carlander. — Den 3 febr. gafs 2:a »Folksymfonikonserten» under dir. F. Kuhlaus ledning med biträde af 50 man ur Göta P. B:s sångkör. Programmet upptog: 1 Weber: uvertyr till »Euryanthe», 2. Haydn: Tema med variationer; 3 J. Sibelius: Atenarnes sång; 4 Mozart: Symfoni N:o 36, C-dur.

Från våra grannland.

Kristiania. Jan. 28—febr. 14. Å Nationalteatern har under denna tid af pjeser med musik endast gifvits Drachmanns »Gurre» (musik af Hornemann), Eldorado har fortsatt med Offenbachs »Fritz och Lisa», Centralteatern med »Fjeldeventyret» och »Cora». D. 29 febr. gaf sångerskan frk Unni Lund* sin 2:a konsert i Logens stora sal, biträdd af fru Ag. Backer-Gröndahl, hrr S. van Beuge och Alb. Riefling. Samma dag gafs en kyrkokonsert af hr Joh. Haarklou under medverkan af en stor manskör. Dagen därpå konserterade sångaren Arthur van Eweyk, ackompanjerad af hr Eyvind Alnæs. Den 9 febr. gaf pianisten Martin Knutzen konsert, hvar-

* I förra numret blef, genom förbiseende, frk Lund benämnd sångare i st. för sångerska, hvilket härmed rättas.

vid bl. a. sångerskan Adée Leander-Flodin biträdde. Programmet var följande: 1 Elling: Pianokvartett (manuskr., 1:a gång, tillägnad konsertgifvaren); 2 Thomas: Ofelias stora aria ur »Hamlet» (fru Flodin); 3 Schumann: Carnaval; 4 Sånger af Sibelius, Tschaikowsky och Lemaire (fru Flodin); 5 Ag. Backer-Gröndahl: 2 konsertetyder; Leschetitzky: Canzonetta Toxana alla antica och Tarantella. D. 14 febr. gaf fru Adée Leander-Flodin på fleres begäran en sångafton i Bröderne Hals' lokal. — Fru Oselio-Björnson har nu återkommit hit efter framgångsrikt gästspel i Berlin å Theater des Westens, där hon låtit höra sig som Margareta i »Faust» och »Carmen».

Helsingfors. Jan. 28—febr. 13. Af de större teatrarna här har endast Finska T. bjudit någon sångpjes, nämligen folkskådespelet »Tukkijoella», gifvet d. 1 febr. som recett åt dir. O. Merikanto, som dels komponerat, dels arrangerat de populära melodierna i detsamma. Äfven »Egmont» har återgifvits. På Brunnshusteatern har »Den förgylda lergöken» redan gått 45 gånger. D. 3 febr. gaf bassångaren Oskar Kruskopf konsert i Nya kyrkan, biträdd af hr O. Merikanto, d. 8 febr. sångerskan Alexandra Ahnger en konsert i universitetssalen och sedan en »populär» sådan i Brandkårshuset, äfven med biträde af hr Merikanto. Vid de populära konserterna i Societetshuset ha som solister medverkat violoncellisten, prof. Edv. Jacobs och d. 7 febr. svenska violinisten frök. Sigrid Lindberg. — Vid musikinstitutets 8:de och 9:de musikaftnar utfördes, å den första: Beethoven: Violinsonat op. 30 n:o 2; Chopin: Fantasie-polonaise; 3 Schumann: Trio, D-moll; å den andra: Mozart: Stråkkvintett, G-moll; J. S. Bach: konsert för 2 violiner (hrr Novacek och Schulz); Erik Melartin: Stråkkvartett, G-moll.

Köpenhamn. Jan. 11—27. Af pjeser med musik har kgl. teatern denna tid haft på spellistan: »Lohengrin», »På Sicilien», »Hans Heiling», »Orfeus och Eurydike» samt »Liden Kirsten» jämte baletten »Thrymskviden». — Å Kasino har »Lyckobarnet» fortgått med fru Norrie som gäst. Folkteatret har likaledes fortsatt uppförandet af »Stor-Klaus og Lill'-Klaus.»

Konserter ha gifvits af frök. Thora Lund, biträdd af fru Ina Lange m. fl., af konsertsångaren Paul Bang samt af pianisten fröken Joh. Stockmarr, biträdd af sångerskan frk. Ellen Beck. En Sandby-konsert af Anna Sandby (piano), Kr. S. (viol) och H. S. (violoncell) gafs d. 22 jan. och d. 28 hade fru Norrie en »Vis- och romansafton. Vid 13:e Paläkonserten, d. 17 jan. biträdde en sopransångerska, fru Pauline Gærsing, och hr Zedzislan Birnbaum, violinvirtuos från Warschau, som bl. a. spelade Wieniawskis D-moll-konsert.

Januari. 28 – febr. 12. Kungliga teaterns repertoar af musikpjeser denna tid har upptagit »På Sicilien», »Lohengrin», »Bajadser», »Hans Heiling», »Gurre» och »Carmen» samt baletten »Thrymskviden». Öfriga teatrar ha gifvit dramatiska pjeser. Konserter ha gifvits: d. 1 febr. i konsertpaläets stora sal af Henri Bramsen (violoncell), Karen Bramsen (violin) och Ellen Beck (sång) med bitr. af pianisterna hr Victor Bendix och frk Friede Thulstrup; d. 2 febr. af F. Schnedler-Petersen och samma dag af fru Othilia Frisch-Eiler Jensen (den 1:a af 4 abonn.-kons.), hvarvid utfördes sånger och Pianotrio af Tschaikowsky (fru Adler, hrr Schörring och Jensen). D. 4 gaf pianisten frök. Johanne Stockmarr konsert, biträdd af sångerskan frök. Ellen Beck, och dagen därpå Kammarmusikforeningen med följande program: 1 Beethoven: Stråkkvartett op. 59 n:o 3; 2 Sånger af Lange-Müller och J. P. E. Hartmann; 3 Brahms: Stråksextett, op. 18 B-dur. — På en Paläkonsert d. 3 biträdde norska sångerskan frk Unni Lund, som gjorde stor succès med »Air des adieux» ur Tschaikowskys »Jeanne d'Arc» samt sånger af Bizet och Chaminade. Hennes stämma säges besitta »en egendomlig charme». — Cæcilia- Foreningen gaf under kapellm. Fr. Rungs ledning d. 11 febr. sin 2:a säsongkonsert, hvarvid utfördes: Mozarts Pianotrio, B-dur; 3 pianostycken af Eman. Bach (frk Stockmarr), 6 engelska madrigaler från 16 o. 17 årh., 4 sånger af J. P. E. Hartmann, däribland en grekisk och en svensk folkvisa, af den gamle tonsättaren 1897 arrangerade för Cæcilia-Foreningens madrigalkör. En Verdi-konsert har som minnesfest gifvits af »Opera-Ensemblet».

Från andra land.

Berlin. Den 31 jan. gafs här af Berliner Tonkünstlerverein en musikafton med endast finska komponisters verk. Sålunda upptog programmet en Stråkkvartett af Erik Melartin, sånger af R. Kajanus, M. Wegelius, K. Flodin, J. Sibelius, Merikanto och Järnefelt, sjungna af fru Ida Ekman, samt ett stycke för violoncell och piano af J. Sibelius. Pianisten Karl Ekman biträdde äfven.

Leipzig. »König Drosselbart», sagoopera i 3 akter af Ax. Delmar, musik af Gust. Kulenkampff, uppfördes här första gången på Neues Theater d. 16 jan. och gjorde stor lycka. Komponisten säges ha väl träffat folktonen och åstadkommit en melodiskt flytande, texten motsvarande musik och därför lyckats bättre än Humperdinck med sin »Hans och Greta», hvari musik och text ej rätt harmonisera med stilen.

Rom. Mascagnis nya opera »Le Maschere» uppfördes här å Costanzi-teatern första gången d. 18 jan. och samtidigt på flere andra italienska teatrar. Mascagni hade valt denna dag till premièren därför, säges det, att »Cavalleria rusticanas» första stora framgång egde rum på denna dag. Om operans öde berättade vår korrespondent från Napoli i förra nummret. Ytterligare om operan och premièrerna skall nämnas i ett följande nummer.

Dödsfall.

Barbier, Jules, berömd fransk operalibrettist, f. 8 mars i Paris, † därst. 17 jan. Han började sin skriftställarebana som lyrisk och dramatisk diktare. Barbier har skrifvit texterna till Meyerbeers »Dinorah» Gounods »Faust», »Romeo och Julia», »Drottningen af Saba», »Philemon och Baucis», Thomas' »Mignon» och »Hamlet», Offenbachs »Hoffmans sagor» m. m. Han hade till medarbetare A. Carré, men det hufvudsakliga åstadkom han själf.

Juringius, Beata Maria, svensk konsertsångerska, afled sistl. juldag i en ålder af 82 $^1/_2$ år. Fröken Juringius var född 1818 i Dagsbergs socken i Östergötland, dotter till den på sin tid för sina uppfinningar bekante assessorn Johan Paul Juringius och hans maka Christina Theodora Jungbeck. Begåfvad med en framstående sångröst, blef fröken Juringius elev af Siboni i Köpenhamn och af Giuliani i Paris. Efter erhållen sångutbildning har fröken Juringius uppträdt på flere konserter såväl i Paris, London, Berlin och Köpenhamn som här i hufvudstaden, där, som man vet, hon 1866, året efter hemkomsten från utlandet, sjöng på en andlig konsert i Jakobs kyrka. Vi kunna tillägga att fröken J. äfven i landsorten gifvit många konserter, några af dem tillsammans med sin fader, som var en god sångare, och O. D. Winge (pianist, sed. lärare i Musik. akad.), då bl. a. utfördes en af fadern komponerad kantat »Gustaf Adolfs död».

Hvarjehanda.

Skäl till skilsmessa. »Hvad? Skall paret Müller redan skiljas? Och de som tyckte så om hvarann!» — »Ja, de kunna omöjligt härda ut med hvarann, ty hon måste spela för honom allt hvad han komponerar!»

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 21:de årgången. — **För hvarje musikaliskt hem,**

utgifves 1901 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *och* ***musikbilaga.*** *Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., i* ***bok-*** *och* ***musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, der musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

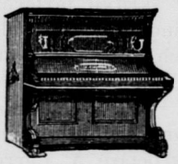

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta, af framstående musici vitsordade **Pianinos** och **Orglar** till billiga priser. Full garanti. Goda betalningsvilkor. Begagnade instrument tagas i utbyte. ***Begär priskurant.***

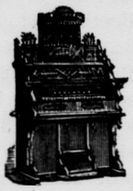

J. G. MALMSJÖ

Kongl. Hofleverantör.

Pianofabrik. **GÖTEBORG,** *Etablerad 1843.*

21 första pris bland hvilka **Guldmedalj**

Malmö 1896 och *Stockholm 1897*

"för utmärkta flyglar och pianinos"

ensam bland svenska pianofabriker.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Bekväma afbetalningsvilkor.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

Baler, Soaréer och Bröllop!

Danskomponisten

Henning R. Wejdling,

känd och erkänd i Stockholm som skickligaste exekutör af *storslagen, utmärkt vacker, taktfast*

*** * DANS-MUSIK * ***

utför sådan på piano. — Mångårig vana och träffsäkerhet. Hrr musikhandlare mottaga order, liksom äfven direkt till min bostad.

42 Vasagatan, 4 tr. — Rikstel. 16 20.

Referens: *Hofmusikhandlare Lundquist och öfriga hrr musikförläggare.*

Festmarsch

för piano af ***Gustaf Hägg.***

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à **50 öre.**

Svensk Musiktidnings förlag.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

Tvenne något begagnade hel

Böhm-Klarinetter

(låg stämning, normal) med nysilfverklaffar säljas, om man hänvänder sig i bref till

A. OHLSSON,

Drottninggatan 144, Helsingborg.

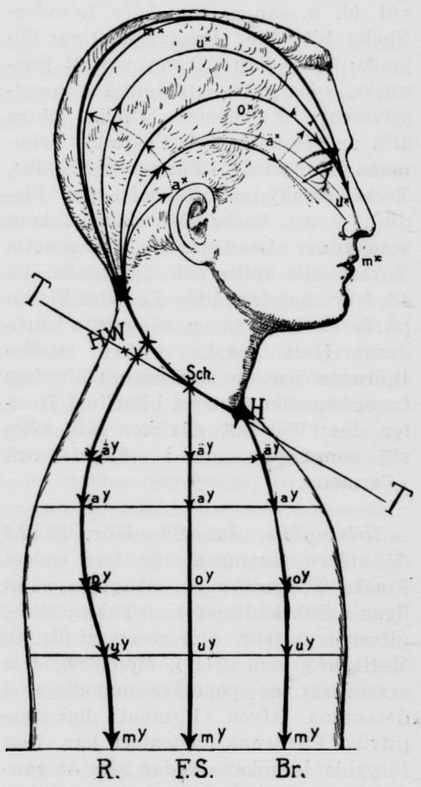

Die Lehrsätze

der

automatischen Stimmbildung

von

George Armin.

Lehrer für Sänger, Schauspieler und Redner.

Inhalt:

Einleitung.

1. **Abschnitt.** Die Lehrsätze der automatischen Stimmbildung.
2. **Abschnitt.** Ergänzungen und Erläuterungen zu diesen Lehrsätzen: Das »Stauprincip», Register, die Vokalformen, die Kraft der Konsonanten-Bewegungen, Strohbass, Ornamentik, Dynamik, Stimm-krisen und -heilungen, Stimmalter und Studienzeit.
3. **Abschnitt.** Aphorismen über Gesang und Gesangsunterricht, Vortrag, Geschichte, Wissenschaft, Evolution und Natur, Studium, Dialekte, Definitionen.
4. **Abschnitt.** Die »Durchbildung» der Vokalformen. Eine Studie aus der praktischen Pädagogik der automatischen Stimmbildung.

Preis M. 2,40.

Leipzig. Verlag von **E. W. Fritzsch.**

Durch jede Buch-, Kunst- und Musikalienhandlung, sowie direct vom Verleger zu beziehen.

Fru Hilda Bergeron

meddelar **undervisning** uti **sång.**

Adress: *Tyskbagaregatan N:o 9.*

Telefon: Östermalm 13 83.

Innehåll: Dagmar Möller (med porträtt). — Om framåtskridandet i musiken (efter Aug. Reissmann — forts.). — Giuseppe Verdi †. Några minnesord af Anteros. — Musikpress och litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.

TOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1901.